

pravi, in zdi se jim pri hiši potrebna, kakor pri nas postelnjak itd.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* (Ciprian Robert o korenini in zaznamovanju imena „Vend“). Tistim bravcem, ki so manj soznajeni o naši zgodovini s starinskimi spomenki, povémo že z naprej, da so iména Vend ali Vind ali Slaven enega pomena. Tako se imenujejo Slaveni še dandanašnji; tako so se zvali že davno, posebno pri Nemcih, med Slaveni pa posebno nekteri rodovi na baltškem in jadranskem morji.

Sedaj pa poslušajmo, kako o tej reči govori imenovani Francoz.

„Jaz sim o tem“ — pravi na strani 18. v drugem delu — „posebnega mnenja, katero prepustim sodbi slavistam. Korenina iména Vend, se mi zdi, je Ved ali Vid po poljskem izgovoru Véd (Vend). Tako preimenovanje čerk *e* in *a* v *en*, posebno v poljskem narečji, je bilo tudi že pri starih Ilirih v navadi, ki so govorili, na pr., sventi namesto sviati (sveti), kakor v zgodovinskem iménu Sventipluk. Kar se tiče besede Vid ali Ved, je ena naj bolj starih slavenskih besed, in zdi se, da iz nje izvira latinsko videre, ker je znano, da je bil pri starih Ilirih vid ali ved bog luči (Belibog). Cela versta besed v ilirskem narečji izvira iz te korenine: vednuti (gledati) vedriti, viden, zapoved, izpoved. Celo do današnjega dne poštujejo Slaveni posebno svetega Vida, kakor naslednika paganskega boga Vida.

Morebiti tedaj, da so Vendi, po navadi starih narodov, dali sebi to imé od svojega glavnega boga (se vé da paganskega). Tako bi Vend zaznamovalo toliko, kakor spoštovavec Vida ali svetlega, ljud beli, in mar ne vidimo, da se še dandanašnji naj čverstejši in naj jačji rodovi Ilirije imenujejo Albani, to je beli?

Ni mi pri tem neznano, česar bi mi zamogli Orientalci z dobro pravico zavrnuti. V deželah na ti strani Gangesa teče reka Vinda ali Venda in stoji Vindius mons pri Ptolomai, kterege Vilson in Klaproth sedaj imenujeta „Vindhya“. Učeni terdijo, da to v v vsih teh besedah ne more biti družega kakor pozneji pridavek. Tako bi bili Vendi ali Vindi naselniki Indov. Po tem tacem bi bili imeli biti stari Slaveni v Azii in Indii stanovati; in glej spet drugi dovod-velicega plemena indo-europejskega.

Nekteri preiskovavci starodavnosti, posebno M. Halling, so vidili v iménu Vend splošno imé, ki bi zaznamovalo, brez obzira na narode, sploh prebivavce morskih bregov. Oni izpeljujejo besedo vend od sanskritskega und in latinskega unda, v finsko besedo venna, kar vse pomeni vodo, ali od besede vndi, ki zaznamuje v orfiških pesmih vlažni živelj; tako bi beseda Vend zaznamovala pomorce, brodnike; to nas opomne na naslove kraljev morja, ktere so si prilastovali Škandinavci in Pelazgi, ktere so nosili stari Gerki. Pelazgi pak in Škandinavci sta zares tista dva naroda, s kterimi so stari Vendi v naj ožji zvezi živelj.

Kteri teh različnih pomenov pa je pravi, ne razsodi Robert Ciprian, kar je gotovo tudi teška reč.

* Ruski časopis „Severnaja pčela“ pravi, de se bo letos po celem ruskem obhajal tisučletni jubileum vtemeljenja ruskega cesarstva.

* Akademsko bravno društvo v Pragi je spet dobilo znamenita darila posebno od gospodov Šafarika, Čelakovskega in Nebeskega in potem tudi v poslednjih 14 dneih 120 knjig v 160 zvezkih od raznih gospodov.

Slovensko slovstvo.

Drobtince za novo leto 1852. Učiteljem in učencem, starišem in otrokam v poduk in kratek čas. 7. leto. Na svetlo dan Jožef Rozman, korar stolne Labudske cerkve in vodja škofjinega seminarija pri sv. Andreju. Veljajo 48 kr. Na prodaj po vsem Slovenskem. (Konec.)

Predzadnji oddelk „Drobtinice“ obseže venec prijetnih slovenskih pesem pod naslovom „slovenska gerlica“. Opomniti moramo, da mična pesmica g. V. Orožna „lastovici za slovo“ se sliši pri nas v vabivnim napevu mnogokrat prepevati, brez da bi bili vedili, kdo da je besede složil, dokler jih nismo brali v „Drobtiniceh“; zastran napeva nas je zagotovil pevec, ki nam jo je za 4. deloma že natisnjeni zvezik „gerlice“ priporočil, da je stara viža po Krajnskem prepevana; dvomimo sedaj, ali je zares taka; — zna sicer biti, da je staremu napevu kdo besede g. Orožna primeril, zna pa tudi biti, da je z besedami vred napev zložen bil. Ljubo bi nam bilo to od častitega pesnika za gotovo zvediti. — Ker se je v letošnjih „Drobtiniceh“ manj pesnikov oglasilo kakor prejšne leta, pravi „slovenska gerlica“, da „domača gerlica bo omolknila, če ne bo novih pesem obudila“, in naš skerbni rodoljub slavni g. knezoškof Slomšek spodbadajo prijazno mlade pesnike: naj začno pridno prepevati, s sledečo pesmico:

Iskrenim Slovencom!

Veselo novo leto Vam

Vi vsi Slovenci mladi!

To betvo pesmic Vam podám,

Ki ste za pesme radi.

Se gerlo mi postáralo,

Ne morem gladko péti;

Da vmerla gerlica ne bo,

Imate Vi začeti.

Budíte s petjem svoj soród:

Naj se v omiko žéne;

Obhajajte veseli gód

Slovenie oživljène! —

„Glasi žalostni in veseli iz katoliških misionov bratom in sestrom bratovšine svetega Leopolda“ sklenejo letošnji tečaj, velike hvale vredni.

Dostavimo še iz predgovora častitega g. izdajatelja sledeče povabilo:

„Preteklo leto, brez ovinkov izustimo, domorodci nam niso nič kaj posebno pod pasho segli; menimo pa, da se v prihodnje bolj odrezali bodo. Sosebno životopisov nam je treba, in prosimo zlasti duhovne gospode, da bi jih nam poslali blagovolili. Ako ravno niso po slovničkih pravilih sostavljeni, nič ne dene; jih že popravili in dodelali bomo. Pa tud s kakoj lepoj pesmoy se nam močno prikupili bote in shvaležnim sercom Vam porečemo: Bog Vam plati“.

„Kar pa poslati mislite, pošljíte, ako Vam je moč, vsaj do Kresa ali sem v Št. Andrej ali v Celje prečastitemu g. opatu, ali v Celovec preč. g. spiritalu, kamor Vam bolj pri roki bo“.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Tersta se piše, da v letu 1858 bo železnica iz Ljubljane do Tersta dokončana.

Iz Celjovca. Mestni odbor je sklenil, presv. cesarju prošnjo predložiti, naj se mesto Celjovec, ki se je do leta 1848 mesto deželnih stanov imenovalo, sedaj po patentu od 31. grudna 1851 cesarsko mesto imenuje.

Iz okolice Ilirske Bistrice. D. 22. februarja je silna borja, kakoršne stari ne pomnijo in ktere drugi Slovenci (razun Notranjskiga, Teržaškiga in Go-